

Memo

Onderwerp

Interne reflectie beweegruimte redeneerlijn Powerport regio Moerdijk

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

Aan

Leden van Gedeputeerde Staten

Kopie aan

van

5.1.2.e

Telefoon

Email

5.1.2.e@brabant.nl

Inleiding

Op 8 april jl. is in GS de provinciale inzet met betrekking tot Powerport regio Moerdijk besproken. Op basis van deze bespreking heeft GS aangegeven het document aan te houden met het verzoek om op 6 mei as. verder te spreken over dit onderwerp. Hierbij heeft het college gevraagd om zowel met scenario's, inhoudelijk geformuleerde uitgangspunten als met kaarten te werken. Een kaart met bijbehorende legenda van het gebied Powerport regio Moerdijk is als bijlage bijgevoegd.

De onafhankelijk procesregisseur van de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk heeft een redeneerlijn opgesteld. Hij zal op 6 mei as., door middel van een presentatie, GS meenemen in deze redeneerlijn.

Ter voorbereiding op het strategische uur met GS op 6 mei as. is, aanvullend op eerdere betrokkenheid, aan de programma's Wonen, Werken en Leefomgeving (WWL), Landbouw en Voedsel (LEV), Milieu, Energie en Circulaire Economie (MenE), Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB) en Slimme financiering en participaties (SFP) gevraagd om vanuit bestaand beleid te reflecteren c.q. aandachtspunten te delen op de redeneerlijn. Deze input is hieronder weergegeven. De opbouw van het document is gebaseerd op de thema's die aan bod komen in de redeneerlijn van de onafhankelijk procesregisseur.

Brede welvaart

Een brede afweging op brede welvaart brengt duidelijk in beeld wat de keuzes omtrent energie en economie voor gevolgen hebben op de andere dimensies van brede welvaart. Dit kan zowel positief zijn (synergie) als negatief (afruil). Belangrijk is hierbij om de basis uitgangspunten van de gemeenten/regio te bekijken zodat in beeld is waarop de regio goed scoort en welke onderdelen al onder druk staan. Zo kan vervolgens bepaald worden wat de (mogelijke) effecten zijn van de te maken keuzes; waar leveren de ontwikkelingen een positieve bijdrage en waar leveren de ontwikkelingen een negatieve bijdrage.

De aspecten 'elders' en 'later' van het denkkader Brede Welvaart horen bij een volledige integrale afweging. Zeker ook de milieudruk elders en later hoort een plek te krijgen in het onderzoek. Dit is helpend in het bouwen van een integraal beeld.

In het rapport van de ontwerptafel Powerport regio Moerdijk is een tabel opgenomen met daarin de brede welvaart cijfers van betrokken gemeenten en de corop regio west. Hierin komt een aantal opvallende positieve en negatieve waarden naar voren die van belang zijn bij de afwegingen van Powerport regio Moerdijk:

- De gemeenten en regio scoren gemiddeld tot hoog als je kijkt naar arbeidsparticipatie.
- De gemeenten en regio scoren gemiddeld tot slecht op opleidingsniveau beroepsbevolking (geldt zowel voor nu als de dimensie later).

- Ook op de verschillende aspecten van milieu (natuurlijk kapitaal bij later) liggen de scores lager dan gemiddeld in de betreffende gemeenten en regio. De gemeente Moerdijk staat hierbij op vier van de vijf onderdelen in het rood.
- Als laatste belangrijk punt is het vertrouwen in instanties en personen in de regio (en betrokken gemeenten) erg laag. Dit is een essentieel gegeven bij het inzetten van participatie.

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

Binnenkort komen de nieuwe cijfers beschikbaar vanuit de monitor Brede Welvaart (PON/Telos). Hierin is, naast de cijfers van CBS, ook onderzoek gedaan naar de beleving van brede welvaart, ervaren brede welvaart en wordt gaan specifiek ingegaan op regionale kenmerken.

Nationaal strategisch profiel

Profiel in relatie tot bedrijvigheid

Het havengebied heeft vanuit systeemlogica en knoopwaarde een krachtig profiel. Er moet daarom ook opgepast worden dat de additionele opgave niet alsnog betekent dat er incrementele groei plaatsvindt. Vanuit het verleden dient hier mee gebroken te worden. De additionele ruimtevraag wordt tot op heden door geen van de ontwerptafel partners benoemd als opgave om mee te nemen naar fase 3. De positionering van Moerdijk in (inter)nationaal belang bepaalt of en zo ja waar de additionele ruimtevraag zal moeten gaan plaatsvinden. KGG en/of EZ zal via haar bouwstenen voor de Nota Ruimte hierop dienen in te gaan.

De ligging tussen grote vervoerscorridors maakt het gehele gebied overall een interessante vestigingslocatie, ook binnen de (sub)regionale en lokale opgave voor bedrijventerreinontwikkelingen van de 3 gemeenten in de Powerport regio Moerdijk. Daarmee zou de minimuminzet ook moeten zijn om de autonome ontwikkeling van de lokale en (sub)regionale opgave te behouden.

Het havenbedrijf stuurt nu in haar uitgifte (naast wat passend is in de profielbepaling van het bestemmingsplan) ook op onder andere hoge milieu categorie benodigdheden, havengebondenheid, clusterversterking, inpasbaarheid cluster. Er vestigen zich dus niet 'zomaar' partijen. Daarnaast heeft het Haven- en Industriegebied ook een grote betekenis voor het Noord-Brabantse achterland vanwege de vervoerscorridor het Wilhelminakanaal. Aan het Wilhelminakanaal zijn van oudsher veel watergebonden bedrijventerreinen gevestigd en dit biedt kansen voor de vervoerstransitie.

Profiel in relatie tot energietransitie/energieopgave

Op het Haven- en Industrierrein Moerdijk zijn diverse industriële bedrijven in de milieucategorie 5/6 (intensieve belasting van het milieu) gevestigd met een zeer hoog energiegebruik en daarmee een forse verduurzamingsopgave. Ook de Amercentrale in Geertruidenberg heeft milieucategorie 5. De energieopgave in deze regio hoort bij de verschillende sleutelprojecten met bovenregionale impact uit de Cluster Energie Strategie (CES) Rotterdam-Moerdijk, Nationaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK), provinciaal MIEK (pMIEK) en PEH waarvoor de Powerport regio Moerdijk is aangewezen. Het gaat bijvoorbeeld om de aanlanding van wind op zee, Delta Rhine Corridor, realisatie van een nieuw 380/150/ 20 kV-station en de waterstofbackbone. Op dit moment zijn dit allemaal solitaire projecten en deze veroorzaken zo een incrementele groei. Echter, ze zijn wel van belang voor onze provincie. Deze infrastructuur is nodig voor de verduurzaming van de huidige vestigers die stokt, omdat er onvoldoende elektriciteit

beschikbaar is. Powerport regio Moerdijk is 'de meterkast' voor Brabant. Dit is de plek waar aanlandingen wind op zee aan land komen. Daarmee speelt deze regio een sleutelrol in de verduurzaming van Brabant.

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

Als de beoogde energie-infrastructuur niet in de Powerport regio Moerdijk kan landen dan zet dit de verduurzaming van Brabant onder druk. Mede omdat grootschalige opwek van windenergie in Brabant door het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie naar verwachting vergaand wordt ingeperkt. Ook na 2030 zullen aanvullende energie- en grondstoffeninfrastructuur projecten in de regio landen.

Profiel in relatie tot landbouw

Moerdijk wordt omgeven door hoogwaardige landbouwgrond, dus iedere ontwikkeling 'buiten de hekken' heeft invloed op het aspect voedselproductie. De gronden zijn erg geschikt voor het produceren van voedselgewassen.

Het Powerport regio Moerdijk gebied is interessant vanwege de koppelkansen voor glastuinbouw in de energietransitie. Het gaat dan vooral om de beschikbaarheid van CO2 en restwarmte, en het mogelijk benutten daarvan door de glastuinbouw. Daarmee is het gebied ook aantrekkelijk als toekomstige vestigingslocatie voor de glastuinbouw, in vergelijking met bestaande glastuinbouwgebieden die minder mogelijkheden hebben voor wat betreft energietransitie.

Profiel in relatie tot circulaire economie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk is een unieke locatie waar bestaande chemie gaat vergroenen en nieuwe duurzame en circulaire chemische proces- en maakchemie zich kan vestigen. De zeer gunstige ligging, vele kansen voor symbiose op grondstoffen, energie-uitwisseling en de bijzondere milieucategorie maakt dat het haven- en industrieterrein Moerdijk een van de weinige locaties in Nederland is waar grootschalige en impactvolle circulaire activiteiten plaats kan vinden en groene chemische maakindustrie zich kan vestigen. Hiermee neemt het een strategische positie in op het gebied van grondstoffen en duurzame innovatie en heeft het de potentie uit te groeien tot het meest duurzame Haven- en industriecomplex in Nederland. De primaire opgave met betrekking tot circulaire economie ligt in het Haven- en industrieterrein in Moerdijk vanwege de unieke locatiewaarden die dit terrein heeft. In het Amergebied is deze circulaire economie minder in te passen vanwege de locatiewaarden van dit terrein.

Minimale ruimtelijke ambitie

Inventarisatie ruimtevraag bedrijvigheid

De ruimteschaarste in relatie tot bedrijvigheid wordt herkend. De eerste resultaten van het KGG onderzoek en de extrapolatie van de provinciale prognoses liggen in lijn met elkaar. Dat maakt dat er onvoldoende fysieke en milieuruimte is om de autonome groei te faciliteren (dit is het geval in 5 van de 6 landelijke industrieclusters). Ongeacht welk besluit wordt genomen zal er sterke sturing benodigd blijven op het gewenste (strategische) profiel en de vestigers. In de technische analyse uit fase 2b wordt inzicht gegeven in de (on)mogelijkheden van vestigers op het huidige haven- en industriegebied. Deze existentiële patstelling is herkenbaar en speelt vandaag de dag al, niet pas in 2050. Investerings worden door vestingsproblematiek al uitgesteld, waardoor er al vastlopers in beeld zijn.

De provinciale prognoses van de ruimtebehoefte van bedrijventerreinen, waaronder de zeehavenraming, zijn vastgesteld door Gedeputeerde Staten in 2022. Deze zijn qua

richtinggevendheid vergelijkbaar met de Omgevingsverordening voor regionale afspraken. Nieuwe/andere cijfers kunnen de prognoses niet zomaar vervangen.

In de provinciale prognoses voor de autonome uitbreidingsvraag zijn de effecten van de grootste ruimtelijk relevante trends en ontwikkelingen (Circulaire economie, Energie & Klimaat en Digitalisering) meegenomen. Het grootste deel van de ruimtevraag van CE op bedrijventerreinen is daarmee opgenomen in de provinciale prognoses. Alleen de additionele ruimtevraag niet (additionele ruimtevraag bestaat uit veelal grote, nieuwe (economische) ontwikkelingen op strategische plekken, incidenteel van aard. Of het gaat om nieuwe of afwijkende activiteiten t.o.v. van de bestaande economische structuur van een regio). Niet in alle gevallen is helder of een ontwikkeling additioneel is ten opzichte van de autonome uitbreidingsvraag. Veel nieuwe ontwikkelingen en ruimtevragers horen bij de transitie die plaatsvindt in de economie en maatschappij en de ontwikkeling die bedrijven daarbij doormaken. Dit betekent dat niet elk nieuw initiatief dat zich aandient ook gelijk additioneel is. Vaak zal dit gewoon onderdeel zijn van de geraamde autonome uitbreidingsvraag.

In de redeneerlijn staan minimale netto hectares benoemd om de opgave te duiden. Het is echter niet bedoeld om solitaire opgaven eruit te knippen. Er wordt opgewerkt naar een (economisch) systemisch geheel, inclusief aanpalende noodzakelijkheden zoals infra, energiebeschikbaarheid, water/bodem opgaven en sociale opgaven. Positiebepaling op 1 solitaire opgave maakt dat niet wordt uitgegaan van een van de hoofdconclusies: *De verkenning heeft aangetoond dat wanneer stakeholders individueel blijven acteren, dit leidt tot het vastlopen van individuele projecten binnen hun eigen planprocessen en het totale programma. Een integrale benadering en gezamenlijke aanpak is noodzakelijk voor een goede ruimtelijke inpassing in het gebied.*

GS hebben de regio's in de brief van 27 september 2022 gevraagd om bij de herijking van de regionale afspraken te programmeren op minimaal laag scenario.

De stedelijke regio West-Brabant West en de Baronie zijn aan het opwerken naar een bedrijventerreinprogrammering welke op de komende ontwikkeldagen wordt geagendeerd/vastgesteld.

Inventarisatie energieopgave

De ruimtevraag ten aanzien van de energietransitie is geduid als onafwendbaar. Het Rijk geeft middels het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) richting aan het energiesysteem van de toekomst en bijbehorende infrastructuur. De provincies zijn gevraagd om de benodigde regionale energie-infrastructuur van de toekomst te inventariseren om zo, in samenhang met andere ambities en ruimtelijke ontwikkelingen, de bijbehorende energie infrastructuur te kunnen ontwikkelen. In het Brabants Energieperspectief willen we dit een beeld schetsen van het provinciale energiesysteem in 2050. Daarmee wordt ook de noodzakelijke energie-infrastructuur in 2050 in kaart gebracht wat vervolgens de benodigde investeringen in het energiesysteem stuurt. Het energieperspectief van Noord-Brabant is nog niet beschikbaar.

Het recent vastgestelde provinciaal meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat (pMIEK) richt zich vooral op de periode tot 2035, aansluitend op de tijdshorizon van de

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

(nieuwe) investeringsplannen (IP's) van de netbeheerders. Het pMIEK sluit daarmee ook aan op lopende projecten, verkenningen en onderzoeken van regionaal belang.¹

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

In 'Powerport regio Moerdijk' komen tal van belangrijke projecten samen die hun uitwerking zullen kennen op de regio en omgeving. In de omgeving wordt gezocht naar ruimte om meerdere energieinfrastructuurprojecten te realiseren die van nationaal belang zijn aangemerkt waaronder:

- Zoeklocaties converterstation voor aanlanding 'Wind op Zee'
- Zoekgebied grootschalige electrolyser en waterstoffabriek
- Delta Rhine Corridor
- Buisleiding waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

Dit maakt dat deze regio een belangrijk toekomstig energieknooppunt voor Nederland en Brabant wordt. De realisatie van een of meerdere van bovengenoemde projecten leidt ook tot het aantrekken van aanverwante energieprojecten zoals grootschalige opslag van energie in systeembatterijen. Daarnaast zien we ook dat er vraag is naar extra ruimte voor bedrijvigheid.

Vanuit de vastgestelde pMIEK zijn voor de Regio Powerport Moerdijk de volgende projecten met provinciaal belang aangewezen:

- MIEK projecten Delta Rhine Corridor (waterstof en CO2)
- Verzwaring elektriciteitsnet Noord-Brabant (Moerdijk en Geertruidenberg)
- Aanlanding wind op zee
- Delta Schelde CO2nnection (DSC)

Onderzoeksprojecten Verkenningprojecten

- Waterstofaftakking Delta Rhine Corridor
- Verduurzaming Amernet

Uit het PEH komt een ruimtevraag van ongeveer 211 hectare voor de Powerport regio Moerdijk. Daarnaast is de ruimtevraag van het PoM 380/ 150/ 20 kV station van 28 – 40 hectare. Dit telt op tot een ruimtevraag voor de energieopgave van 239 – 251 hectare.

In maart 2024 is het besluit genomen over het Programma Energiehoofdstructuur. Hierin wordt voor een deel van de (nationale) benodigde energie infrastructuur naar de Powerport regio Moerdijk gekeken. Onderdeel hiervan zijn onder meer het hierboven genoemde 380/ 150/ 20 kV station Port of Moerdijk en de aanlanding Nederwiek 3 in Geertruidenberg. Het 380/150/ 20 kV station is noodzakelijk voor de havenontwikkeling, maar het is niet wenselijk om deze te plaatsen op de primaire ontwikkelgebieden voor de industrie in de haven.

Alle onafwendbare energie-infrastructuur past, zonder draconische maatregelen (zoals het uitkopen van bedrijven), niet binnen de hekken. Cascadering (aantrekken van andere infrastructuur) is een belangrijk aandachtspunt bij de beoogde energie-infrastructuur. Het is reëel om aan te nemen dat de ruimtevraag naar aanleiding van cascadering nog verder toeneemt. Voor de converter in het Amergebied Geertruidenberg wordt nog gezocht naar de beste inpassing. Een converter is benodigd om de aanlanding van wind op zee aan te sluiten op een nieuw of bestaand 380 kV station. Kans is aanwezig dat hierdoor de leefbaarheid in het gebied onder druk komt te staan. Streven moet zijn om toe te werken naar een robuust ontwerp om de negatieve effecten zo veel als mogelijk te mitigeren.

Inventarisatie ruimtevraag landbouw

¹ [PMIEK](#)

Moerdijk wordt volledig ingesloten door hoogwaardige landbouwgrond, dus iedere ontwikkeling 'buiten de hekken' heeft invloed op het aspect voedselproductie. Deze gronden zijn erg geschikt voor het produceren van voedselgewassen. Eén van de manieren om het verlies aan cultuurgrond in oppervlakte in de buitenlucht te compenseren is de glastuinbouw. Met glastuinbouw kun je de productie per oppervlakte-eenheid voedselgewassen sterk verhogen. Indien er kansen zijn om -in de totale ontwikkeling, bijvoorbeeld gebruikmakend van restwarmte- een aanvullend glastuinbouwgebied te realiseren, kan dit een manier zijn om het verlies aan cultuurgrond te compenseren.

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

De energie-infrastructuur en energietransitie in de regio geven koppelkansen voor glastuinbouw. Momenteel loopt er een verkenning vanuit 5.1.2.e samen met o.a. Glastuinbouw NL en gemeenten/gebouwde omgeving, naar de haalbaarheid van warmte en CO2 levering vanuit Attero naar het (brede) omliggende gebied waaronder bestaande glastuinbouwlocaties in o.a. Zevenbergen, Prinsenbeek en Etten-Leur. Te verwachten is dat de powerport regio een aantrekkelijke vestigingslocatie wordt voor glastuinbouw.

Inventarisatie ruimtevraag circulaire economie

Biotechnologie is binnen de Europese Commissie aangemerkt als een essentiële technologie voor economische zekerheid, concurrentievermogen en strategische autonomie. Het vormt de sleutel naar de transitie van een fossiele industrie naar een biobased industrie.

Biotechnologie is ook één van de technologieën waaraan prioriteit wordt gegeven binnen de Strategic Technologies for Europe Platform (STEP) wetgeving.

In voorbereiding is de European Biotech Act voor de verschillende biotechnologie-sectoren als biobased materialen, groene energie, voedsel en farma. Uitgangspunt van de Act is om uitdagingen aan te pakken zoals, bevordering van marktpenetratie voor biofabrikaten (bv bioplastics), vereenvoudiging van de complexe wet- en regelgeving en betere toegang tot financiering. Specifieke aandacht wordt gegeven aan stimulering van hoogwaardige innovatie, het versterken van relevante regionale biotechnologische clusters en onderlinge samenwerking tussen EU-regio's. Dit biedt kansen voor de doorontwikkeling van Moerdijk.

Moerdijk is voor Brabant (en Nederland) dé locatie waar via chemische biotechnologie antwoorden op de energie- en grondstoffentransitie ontwikkeld en geproduceerd (kunnen) worden. Het McKinsey Global Institute schat dat wel tot 60% van de grondstoffen via biotechnologie geproduceerd kunnen worden met een significante vermindering van de afhankelijkheid van fossiele bronnen.

Ook zijn de thema's Biobased, Circulaire Economie en Groene Chemie een belangrijke basis van de regionale agenda (EBWB) vanwege de impact op het toekomstig verdienvermogen van de regio.

De doorontwikkeling van het Haven- en Industrierrein Moerdijk op deze thema's vragen ruimte. Het betreft een ruimteclaim waarvan naar redelijke zekerheid kan worden gesteld (nog niet alle onderzoeken zijn afgerond) dat deze niet binnen de hekken past.

Wanneer groei alleen binnen de hekken mogelijk wordt gemaakt bestaat, ook mede vanwege de inpassing van nieuwe energie infrastructuur, maar beperkt ruimte voor verdere ontwikkeling van de sector en bestaat het risico dat die sector hun concurrentiekracht verliest en uiteindelijk wegtrekt.

Handelingsperspectief

Financiële analyse

Deze analyse heeft betrekking op financiële consequenties van een eventueel te nemen besluit. Er bestaat een minimale variant en een maximale variant voor de grondvraag. Deze varieert van 371 ha tot maximaal 513 ha. Exclusief watercompensatie (minimaal 60 ha en maximaal 330 ha). Waarbij er mogelijk nog 540 extra nodig is voor "toekomstig profiel Powerport regio Moerdijk".

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546

1. Binnen de hekken. Op dit moment is er nog ongeveer 78 ha beschikbare grond op HiM om uit te geven. Dit betreft met name "Shell- gronden" die enige jaren geleden zijn teruggekocht, om zo het ontwikkelpotentieel te vergroten. Tot dusverre zijn er nagenoeg geen ha uitgeven aan nieuwe bedrijven. Mogelijk dat de milieu vergunning daarvoor de bottleneck is.
Daarnaast is het mogelijk om bedrijven die zijn gevestigd op het HiM, maar feitelijk niet passen, te verplaatsen. Dit is een kostbare aangelegenheid. Bekend is dat dit voor een (niet met naam genoemd bedrijf) € 100 miljoen zou kosten, waardoor er 23 ha beschikbaar komt.
Ergo: binnen de hekken is reëel 78 ha aanwezig voor ontwikkeling Powerport.
2. Buiten de hekken, rekening houdend met de minimale grondvraag van 371 ha. Als deze buiten de hekken gevonden kan worden dan zijn er enkele opties mogelijk, namelijk:
 - a. Aankoop agrarische grond. De kosten van agrarische grond zijn ongeveer € 80.000 per ha². Voor 371 ha zijn de totale kosten dan ongeveer (afgerond) € 30 miljoen.
 - b. Alternatief is (gedeeltelijke) aankoop van tuinbouwlocaties. De gemiddelde prijs voor een ha glastuinbedrijf bedroeg in 2023 ongeveer € 550.000³. Voor 100 ha is dat € 55 miljoen.
 - c. Woningen kopen. Onbekend is hoeveel woningen er gekocht zouden moeten worden.
3. Buiten de hekken, maar dan de maximale variant van 513 ha.
 - a. Aankoop agrarische grond. De kosten van agrarische grond zijn ongeveer € 80.000 per ha⁴. Voor 513 ha zijn de totale kosten dan ongeveer (afgerond) € 41 miljoen.
 - b. Alternatief is (gedeeltelijke) aankoop van tuinbouwlocaties. De gemiddelde prijs voor een ha glastuinbedrijf bedroeg in 2023 ongeveer € 550.000⁵. Voor 100 ha is dat € 55 miljoen.
 - c. Woningen kopen. Onbekend is hoeveel woningen er gekocht zouden moeten worden.

De aandeelhouderswaarde van HiM bedraagt eind 2023: € 144 miljoen. Deze aandeelhouderswaarde gaat in absolute zin groeien, omdat de omzet en winst van HiM in alle gevallen toeneemt. De solvabiliteit (2023: 36%) van HiM zal dalen, omdat grondaankopen gefinancierd moeten worden met het aantrekken van extra vreemd vermogen. Suggestie is dat de provincie, zoals bij het Logistiek Park Moerdijk, (eventueel samen met de gemeente Moerdijk) de benodigde gronden aankoopt en later tegen kostprijs inclusief rente en kosten aan HiM overdraagt.

Gronddynamiek

De gemeentes in de powerport regio zijn relatief kleinschalig en financiële ruimte is er niet altijd om zelfstandig te handelen naar de dynamiek.

² Bron: Vastgoedmarkt in beeld Agrarisch & Landelijk, 2023 in feiten en cijfers (NVM agrarisch en landelijk), zie pag.11)

³ Bron: Vastgoedmarkt in beeld Agrarisch & Landelijk, 2023 in feiten en cijfers (NVM agrarisch en landelijk), zie pag.8)

⁴ Bron: Vastgoedmarkt in beeld Agrarisch & Landelijk, 2023 in feiten en cijfers (NVM agrarisch en landelijk), zie pag.11)

⁵ Bron: Vastgoedmarkt in beeld Agrarisch & Landelijk, 2023 in feiten en cijfers (NVM agrarisch en landelijk), zie pag.8)

Datum

6 mei 2025

Documentnummer

6120546